

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld, 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Na razpotji!

V Ljubljani, dne 20. septembra.

Bliža se čas, ko bo moral naš dolgoživi ministrski predsednik pred parlamentom braniti in opravičevati izredna sredstva, s katerimi skuša v poslednjem času vlada zaprečiti, da ne bi na Češkem do neba zrasla slovanska lipa. V prvi seji državnega zbora mora po ustavi ta zadeva na dnevni red in ako večina zbornice izjavi, da ne odobrava označenega vladnega postopanja, tedaj mora vlada še tisto uro razveljaviti in preklicati izjemno stanje na Češkem. V tem slučaju bi se celó elastični grof Taaffe ne mogel izogniti neizogibnim posledicam take nezaupnice in zategadelj je »parlamentaruo usodo ministrske naredbe z dne 12. septembra 1893 ne-radzružno združena tudi usoda sedanje vlade. To pot bi celó grofu Taaffu nič ne hasnila tista nedosežna lahkota in — eleganca, s katero je dosih-dob preziral parlamentarne nezaupnice.

To čutijo vse državnozbornske stranke in zato razna uplivna javna glasila že sedaj poudarjajo in premišljujejo, kako bodo postopale razne stranke tedaj, ko bo stopil grof Taaffe pred parlament z vzklikom Hamletovim: To be or not to be, that is the question! — Taaffejeva vlada v poslednjem času nima stalne večine in z absolutno gotovostjo sme se zanašati zlasti v tej na sebi nesimpatični zadevi le na Poljake, te ljubljence vsake avstrijske vlade pod pokroviteljstvom trojne zveze in morda še na par nemških konservativcev. To ve posebno dobro nemška levica in zategadelj njena glasila že sedaj in po vsej pravici naglašajo, da bo od milosti in nemilosti nemških liberalcev to pot zavisna usoda Taaffejeva. Plener je osvedočen, da tudi izjemno stanje in naj traja na vekov veke, ne bo uničilo mladočeškega gibanja niti posebno oviralo češki narod v političnem in kulturnem razvoju (nemški Pemci imajo o tem 25 let stare izkušnje!) in zato bo, ako potreba tako nanese, z lahko nemško vestjo pomagal uničiti to drakonično naredbo navzlic globokemu sovraštvo zoper češki narod. Saj bi na ta način tudi najlažje ohranil svoji stranki tanki plašček liberalizma. A tudi na drugo eventualnost se Nemci pripravljajo, to priča nam ostudno kričanje

levičarskih listov o veleizdajskih tendencijah mladočeške politike in to pričajo zlasti tudi — pomazani cesarski orli v krajih, kjer je moč Mladočehom na rovaš pisati taka dejanja. Vse v pomirjenje liberalne nemške vesti za slučaj, ako bo grof Taaffe za razširjenje „nemške kulture“ po slovanskih zemljah obljubil toliko, kolikor bo Plener zahteval!

Brez nemške levice ali pa celo proti njej bo torej vlada težko skrpala večino, ki naj bi blagoslovlila naredbo o češkem izjemnem stanju. Na vsak način pa bo vlada v tako važni zadevi reflektovala že za vse slučaje tudi na podporo drugih strank in frakcij, zlasti pa tistih, ki so jo dosihdob tako požrtvovalno podpirali. Mej te frakcije pa nam je šteti v prvi vrsti tudi — slovensko delegacijo, združeno v Hohenwartovem klubu in o postopanju teh naših narodnih zastopnikov usojamo se izraziti danes svoje nadeje in želje v imenu tiste narodno-napredne stranke, ki je nezavisna navzgor in navzdol, kateri ni sveta niti volja grofa Hohenwarta niti ona knezoškofa Missije tedaj — ko je angažovana čast naroda. In čast slovenskega naroda je angažovana, ko gre soditi postopanje vlade zoper bratski slovanski narod. O klubu neodvisnih slovensko-hrvatskih poslancev bi bilo tu odveč izpregovoriti, njegovo stališče je jasno. Tudi glede ostale večine naših poslancev smo trdnega prepričanja, da ga ni slovenskega poslanca, ki bi se spozabil tako daleč, da bi se drznil v tem slučaju glasovati za vlado. Tega se ne bojimo, pač pa neke druge eventualnosti, te namreč, da bi slovenskih poslancev ne bilo v dvorani tačas, ko se bo glasovalo o usodi vladne izjemne naredbe za zlato Prago. V tem pogledu imamo žalostne izkušnje o pregovorljivosti grofa Hohenwarta in o neodločnosti večine naše državnozbornske delegacije. In zategadelj povedati moramo tu na ves glas, da bi morali smatrati tako nepogumno abstinencijo vsakega slovenskega državnega poslanca posebej raz svoje stališče naravnost za protinarodno demonstracijo. Železna pest državnega pravdnika zabranila nam je pred par dnevi, utemeljiti svoje mnenje o najnovejši češki politiki Taaffejevi, a zabranjeno nam ne sme in ne more biti

razkriti svoje mnenje o poziciji, v katero je porinila ta vladna naredba tudi vsakega narodnega slovenskega državnega poslanca. Nasvetov ne bomo usiljevali tem našim zastopnikom, ker jih ne smemo, a svoje in razsodnega slovenskega naroda mnenje o situaciji moramo precizovati.

In naše mnenje je to, da tu ne gre za odobravanje ali obsojanje mladočeške politične taktike, temveč za protest zoper uporabo takih skrajnih sredstev zoper katero-koli narodno gibanje, za protest zoper suspendiranje ustave v politične svrhe. Hodie mihi, cras tibi! Slovenski poslanci imajo uzroka dovolj, da se prvi pridružijo slovesnemu protestu češkega naroda, tudi tedaj, ako bi s tem pomagali strmoglaviti sedanji sistem, oziroma ako jih to glasovanje stalno potisne v opozicijo. Naša delegacija vedno obeta, da bo storila ta korak, kader bo tako velevala narodna čast. In sedaj je prišel ta trenutek, vlada sama postavila je slovenske poslance pred alternativo, da se ali odpovedó vsem tradicijam slovenskega naroda ali pa prestopijo — Rubikon. Na razpotji so in niti trenutek ne smejo dvomiti, da na levo vodi prava pot. In čemu bi se tudi bali v opozicijo? Kaj so dosegli v zadnjih letih s svojo neomahljivo zvestobo do grofa Taaffeja in kaj hoté v bodočnosti doseči s tisto večino, s katero bo moral sedaj računati grof Taaffe? Obrnimo svoj pogled po slovenskih deželah. Kaj je storil grof Taaffe za nas in kje so tiste koncesije administrativnim potem, katere so se nam še pred letom osorej obečale? V Istri tira vlada vedno staro, slovauskemu življu odlično neprijazno politiko. Le skrajna narodna požrtvovalnost varuje nas tu slej ko prej pogina. Kar se je v teku let zboljšalo tu in drugje — ipsi fecimus! In v Trstu! Mari nam res tudi zadnje volitve še niso odprle oči o blagonaklonjenosti vlade Tržaškim Slovincem? Pač, jedno pridobitev imamo tu zabeležiti. Pravica javnosti podelila se je tisti jedini Tržaški slovenski šoli, katero s krvavimi svojimi žulji vzdržuje in plačuje — narod slovenski. In naprej! Goriški Slovinci že dolgo niso živeli v tako ludih časih kakor baš sedaj, koroški Slovinci pa imajo slej ko prej še vedno svoje neoficijelno — izjemno stanje. Tudi štajerski Slovinci bi se bridko nasmehnilo pozvani,

LISTEK.

Milena.

Izvirna noveleta. — Spisal Lajoš.

Sam je bil.

Zunaj je divjala mrzla zimska burja, sipaje mrzle snežinke v okno, da je šumelo, kakor bi se vsipal pesek na nje. Škripala so okna, škripala vrata pod težkimi vzdihmi burje, a on se ni menil za to; poznal jo je že dolgo, saj mu je celo vrsto let pela svoje, ne baš blaglasne harmonije.

Stal je pri peči ter zrl v plapolajoč plamen svetilnice. Čutil se je nekako otožnega, a vedel ni zakaj. Zdelo se mu je, da nekaj pogrša; hrepenel je po kakem bitju, a bil je sam — zunaj pa je tulila burja.

Tako osamljenega se že dolgo ni čutil.

Čeravno vaje živeti mej ptujimi, čeravno že mnogo let odsoten od doma in svojcev, vendar mu je bilo nekako tesno pri srci.

Tako sam!

Odprl je predalnik in iskal. Kaj? Sam ni vedel. Stikal je po papirjih, preobračal pisma, a nič ga ni zadovoljilo.

Vzel je album, gledal slike prošlih in še ži večih prijateljev — a slednjič se tudi tega naveličal.

Šel je zopet k peči.

Imel je komaj štirideset let. Iz njegovih temnih oči je švigal še mladeniški ogenj, a v tem trenutku je odsevala neka tajna bol, neko hrepenenje iz njih. Njegovo zagorelo obličje je obdajala gosta črna brada, a okoli ustien zarisani ste bili dve ostri potezi, priči skrivne srčne bolesti. Zavil si je smodčico ter gledal za dimnimi kolobarčki, počasi so se vzdigovali do stropa ter se tam razkadili v — nič. Tudi to mu ni prijalo. Vrgel je cigareto od sebe ter začel z novega stikati po papirjih. Kar je prijel, to mu ni bilo po volji, kar je vzel v roko, se mu ni pravo zdelo — in vendar je iskal brez namena; v zadregi bi bil, da ga je kdo vprašal, česa išče, ne vedel bi kaj odgovoriti.

Stikal je dalje, prevrgel in preobrnil je skoro vsak papir, vsako pismo, kar dobi v roko drobno kožičico, v katero je bilo z zlatimi črkami utisnjeno: „Spominska knjiga“. Vzel jo je, sedel na stol in pričel čitati, kar je bilo na zlatoobrobjenih listih pisanega: pametnega in neumnega, duhovitega in suhoparnega.

Zanimal ga je marsikateri verz, marsikateri rek; beročemu te vrstice vzbujali so se spomini preteklih časov, v duhu gledal je osebe, ki so pisale te reke, one lastne in ptuje verze.

V časih se mu je ukral lahek nasmeh okoli ustien, da celo glasno se je smejal čitajoč nastopne vrstice:

„Kar je telo brez glave, — kar miza je brez nog
Kar vojna je brez slave, kar sodček je brez dog
Kar črevelj brez podplatov, kar lonec je brez dna
Kar sultan brez dukatov, je ženska brez — moža.“

France P.

Ubogi France! Ti obožatelj zakona, danes biješ „vojno brez slave“ z ženico, ki Te sili, da si načelnik nemškemu „Pantoffelritterordenu“.

Čital je dalje, a ne več veselega obraza, smeh ga je minil, ko je zagledal naslednji vrstici:

„Kar britkih svet prevar imá
Najhujša vseh — prevara je — srea.“

Ana.

„Ali še nosiš nasledke prevare v svojem srci?“ mrmral je britko — „ali Te je smrt rešila trpljenja? Ne tujaj, čas je dober zdravnik, le počasen; tudi Tebi bodo še cvetele cvetke pomladi, cvetke ljubezni.“

Prečital je knjigo do konca; bilo je še nekaj praznih listov, izmed katerih je padel na mizo naj-

da naj naštejejo vladne dobrote izza zadnjih let in v srcu Slovenije, v beli Ljubljani vlada že leto dni sistem, čigar blagonaklonjenost našim narodnim težnjam čutimo v vseh udih. Le naučne uprave blagonaklonjenosti se spominjamo *exempli gratia*. Niti toli potrebne Kranjske gimnazije, niti poštene strehe ljubljanskima gimnazijama nismo mogli priboriti. O šolskih razmerah v drugih kronovinah pa je bolje molčati.

To je naša narodna bilancija danes, ko stojé na razpotji naši glasniki v državnem parlamentu. Vzeti nam tudi nam neprijazna vlada nima kaj, ker nam „prijazna“ ničesar dala ni. To, kar smo si sami priborili, pa nam bo težko kdo izvil. Morda bo pa danes ali jutri vendar še rabila kaka avstrijska vlada zvesti slovenski živelj in tedaj vedela bo vsaj, da jej tlake ne bo več delal. Na pot torej, katero nam kaže — narodna čast.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 20. septembra.

Nemška poštenost.

Naše svarilo, soditi poročila nemških listov o dogodbah na Češkem z največjo reservo, izviralo je iz prepričanja, da bodo Nemci storili kar le možno, da bi najvišje kroge nahujskali zoper češki narod in iz tega za-se kovali politični kapital. Kako opravičeno je bilo to, svedočijo glasovi raznih listov. Ti listi trde namreč, da Nemci sami zamazujejo cesarske orle iz sovraštva do Čehov, da bi tako obudili mnenje, da so vsi Čehi prešli v tabor veleizdajalcev, da je ves narod solidaren s tistimi posamičnimi zlikovci, ki so v jednom ali v dveh slučajih prekoračili meje dopustne agitacije. Kakor je nadebudna nemška mladina v Ljubljani o priliki vesoškolske slavnosti zamazala spomenik Zelenčev, tako se poganja tudi na Češkem nemška mladina za to, da si pridobi pečat infamnosti. In potem se še najdejo oficijozni pisarji, ki se čudijo, da je sovraštvo do Nemcev postalo mej Čehi nalezljiva bolezen. Ali se je temu čuditi? Ali zamore kdo perfidnega nasprotnika spoštovati? Želimo iskreno, da bi redarji dobili jednega teh cesarske orle blatečih nemških kulturonoscev in da bi se mu predrzni prsti primerno okrcali.

Klerikalen glas.

Klerikalni poslanec dr. Ebenhoch govoril je te dni na nekem volilskem shodu o izjemnem stanju na Češkem. Obsojal je seveda vso mladočeško politiko in mladočeško taktiko, priznal pa tudi, da je kriv tega v prvi vrsti grof Taaffe sam, ker nalašč ne zadovolji nobene stranke, mimo njega pa zadene krivda nemško-liberalno časopisje, levičarsko stranko in barona Gautscha, ki je s svojimi ordonancami razdražil ves češki narod. — Ebenhoch je na tem shodu izrekel, da bodo klerikalci glasovali za vladno naredbo o izjemnem stanju.

Moravski namestnik.

Dosedanji moravski namestnik Loebel podal je bil svojo ostavko, a vladi je menda jako težko, dobiti primerne naslednika, s katerim bi bili zadovoljni tako Čehi kakor Nemci. Da si ne oteži žitak neugodnega stališča, prigovarjal je grof Taaffe namestniku Loebli, naj ostane na svojem mestu, dokler se ne najde primeren naslednik in vitez Loebel se je udal ter tako grofa Taaffea rešil vsaj za nekaj časa velike skrbi.

Politika in borza.

„Narodni Listy“ prinašajo zanimiv dopis z Dunaja, kateremu povzamemo vodilne misli: Na

hen zavitek, podoben debelejšemu pismu; zavitek je bil zapečaten, a na zavitku so bile zapisane le tri besede:

„Ljubezen zmaga.“

Milena.

Komaj ugleda te besede, ko glasno zastoka.

„O Milena!“ mrmral je tresočih ustnic. „O Milena! Kje si? Ali Te še kedaj ogleda moje oko? Morebiti Te krije že črna prst, tam daleč kje na ptujem, mej tem ko jaz tu samevam, živeč v spominih na Te in hrepeneč, da gledam še jedenkrat Tvoje zarne oči, polne ljubavi in zvestobe.“

Stisnil je glavo v roki ter se zamislil v preteklost, preselil se za celo desetletje nazaj, zunaj je pa divjala burja ter s svojim ledenim dihom tresla šipe, da so rožljale in ženketale kakor padajoče verige, pa on se ni menil za to.

* * *

Da, deset let je od tačas minulo, in vendar, kako živo se spominja onega časa, kakor da se je včeraj godilo.

Kako je že bilo? Bolan je bil, iti je moral pod mileje podnebnje. Šel je k prijatelju župniku, da si okrepča svoje zdravje. Tačas je bil še mlad, črnih las, in ravno tako zagorelega obraza ko danes, le malo bledejši, a živahen, vesel duhovit, kras

Dunajski borzi povečali so se zadnje dni kurzi akcij raznih železarskih podjetij in akcij bivših avstro-ogerskih državnih železnic, skoro razmerno pa pada kurs italijanske rente od due do due. Ta hausse na jedri in ta baisse na drugi strani sta v ozki zvezi mej seboj, obe ti prikazni sta posledica ruske politike na zapadu, politike, ki se je začela v Kronštatu in se bo v kratkem slovesno manifestovala v Toulonu. Kursni izkaz Dunajske borze izraža to politično premembo v številkah in te številke popisujejo zajedno celo zgodovino trgovinsko-političnega razpora mej Rusijo in Nemčijo. V Berlinu dolgo niso hoteli verjeti, da se namerava Rusija emancipirati nemškega upliva in še ko se je začel carinski boj in je nemška obrtnost čutila njegove posledice, mislili so gospodje v Radziwillovi palači v Berlinu še vedno, da se bo Rusija udala. Ta pa ni tega storila, ampak prišla na avstrijski trg, kupovat potrebne obrtne izdelke. Vsled tega začelo se je mej Rusijo in Avstrijo pogajanje za trgovinsko pogodbo, kar je Nemce silno razdražilo. Slišale so se pikre besede proti Avstriji. Nemci so ji očitali izdajstvo in felonijo, kakor da je naša država provincija Hohenzollernov in Nemci so celo zahtevali, da Avstrija ne sme skleniti trgovinske pogodbe z Rusijo, dokler ni urejeno trgovinsko-politično razmerje mej Rusijo in Nemčijo. Rusije to ne moti. Ona skuša udomačiti se na avstrijskem trgu in dokazati Nemčiji, da njenih izdelkov ne potrebuje. — V padanju kursa italijanske rente se zrcali unanjepolitična situacija. Francija je začela tih boj zoper italijansko rento in le-to kurs pada na vseh borzah, počasi ali konstantno. Dunajski kabinet se drži gledé na govore o pristopu Švedske k trozvezi, o angleško-italijanski demonstraciji, o posledicah Toulonskih slavnosti v največji rezervi, ker neče pokvariti dobrega razmerja z Rusijo in eventualnosti, da se še poboljša, kakor je bil to grof Kalnoky napovedal v zadnjem zasedanju delegacije. Morda pride naša vlada vendar do prepričanja, da Avstrija nima naloge, varovati interese Nemčije in Italije proti Franciji in interese Angleške proti Rusiji. Nekoliko egoizma bi avstrijski unanji politiki nič ne škodilo.

Vnanje države.

Pruski Poljaki.

Znano je, kako veliko nezadovoljnost je mej poljskimi volilci obudila taktika, katere se drže poljski poslanci v nemškem državnem zboru in tudi v pruskem deželnem zboru. Postali so pravi vladni lakaji in glasovali za vse vladne predloge, celo za pomnožitev vojske, ne da bi bili s tem pridobili kaj za svoj narod. Koscielski, Jazdzewski in drugi so pri zadnjih volitvah deloma le s sleparskimi obljubami zmagali, deloma ker je bilo tedaj opozicijsko gibanje še jako mlado. Te dni bil je v Poznanju volilski shod, na kateri so došli opozicijski iz raznih krajev dežele. Volilci so obsodili taktiko poslancev in njihovih listov „Wielkopolanina“, „Kuryera“ in „Dziennika Poznańskiego“ ter zato toplo pripravili opozicijsko „Postępa“ in „Orędownika“. Pri prihodnjih volitvah v katerikoli zastop postavili bodo opozicijske svoje posebne kandidate.

Italijanske razmere.

Dné 12. oktobra stopi italijanski ministerski predsednik Giolitti pred svoje volilce v Droneru, da jim pojasni politično situacijo. Takim ministerskim govorom se prisoja v Italiji največja važnost. Giolitti bo imel težko stališče, ker je vsa situacija kritična. Pravosodni minister ni zadovoljen s načinom, kako se vodi preiskava gledé romanske banke ter hoče odstopiti. Naslednik mu bo najbrž senator Armò. Tudi finančni minister Grimaldi hoče odstopiti, ker ni kos, rešiti finančno krizo in ker je zapleten v bančno afero. Te in druge okolnosti so povod sodbi italijanskih listov, da si hoče Giolitti s

vsake družbe. Radi so ga imeli tržani, ko je prišel mej nje; znal je zanimivo pripovedovati; skusil je marsikaj v svoji sodnijski praksi. — Tam pri prijatelju je videl tudi njo, Mileno Robičevo. Blizo župnišča, komaj streljaj proč, je imela pritlično hišo v najemu zase, za svojo hčerko Danilo in za svojo postarno postrežnico Meto. — Od kod je prišla? Nihče ni prav vedel. Bila je vdova, to so znali; tudi to so vedeli, da je imovita, a družega nič, čeravno je bila že dve leti mej njimi. Lepa je bila, prava angelska prikazen, bolj velike postave, belega lica in svetlih las, ki so se o solčnih žarkih lesketali kakor čisto zlato. Njene oči, skoro temno modre, spominjale so na vijolice, a pogled je bil žalosten-bolesten. Hodila je malo mej ljudi, samevala je odgajajoč svojo hčerko.

Seznanil se je tudi on z njo. Pridržal je konje, ko so v divjem diru pretli povoziti pred hišo po cesti letečo Danilo. Šel je slučajno mimo, opazil nevarnost ter ne zmeneč se za lastno nevarnost prijel konje za uzdi. Prestrašena je priletela mati iz vrta za hišo, blede ko smrt gledala zdaj puhteče konje, zdaj tujca, zdaj svoje dete, ki je samega strahu na pol nezavestno ležalo pred hišo. V hipu je spoznala nevarnost, ki je pretila ljubljani hčerki in njemu.

svojim govorom v Droneru samo olajšati odstop, ker mu je obstanek nemogoč.

Agitacija zoper persko zbornico.

Angleška liberalna stranka je začela veliko agitacijo zoper gospodsko zbornico. Ta zbornica ni bila nikdar prijubljena, ker je vedno kljubovala narodnim težnjam. Sedaj je, zavrgši home-rule predlogo, zopet zadela ob nasprotstvo vladajoče stranke in ta zaliteva, naj se perska zbornica reformira ali celo odpravi. Predvčeršnjim vrši se je shod liberalne združitve, na katerem je stranka protestovala zoper postopanje perske zbornice in postavila v svoj program kot prvo točko preosnovo ali celo odpravo te korporacije. Kako sodi Gladstone o tej stvari, še ni znano, dasi ni verjeti, da bi bili liberalci storili gorenji sklep brez njegovega privoljenja. Gladstone sklical je na dan 27. t. m. volilski shod v Edinburgh, kjer se bo izrekel ne samo v tem oziru, ampak sploh precizoval svoje stališče v vseh notranje in vnanje političnih vprašanjih.

Dopisi.

Iz gornje Savinjske doline, 18. septembra. [Izv. dop.] (Naše planine. — Nesramnost nemških hujšakačev.) Graška akadem. sekcija nemškega in avstrijskega planinskega društva dala je napraviti iz takozvanega „Robanovega kota“ na Ojstrico novo stezo za hribovlazce. 23. do 26. septembra se bode ta steza slovesno otvorila in prišla bode cela truma Nemcev in „Nemcev“ občudovat pri tej priliki naše slovenske planine. Mi nimamo nič zoper to, ako je nemško planinsko društvo dalo napraviti tisto novo pot, veseli nas celo, ako pride omenjene dni cel legijon Nemcev divit se našim planinam in ako bodo pustili v naših krajih nekaj kron: ali protestirati moramo zoper to nesramno hujskanje, brez kakeršnega naši štajerski Nemci niti takega čisto navadnega izleta ne morejo napraviti. V stari klepetulji „Tagespošti“ čitamo namreč pod naslovom „Aus den Saunthaler Alpen“ mej drugim sledeče skrajno nesramne in perfidno hujskajoče vrste: „Die Sectionsleitung erlässt an die deutschen Alpinisten einen Aufruf, worin sie dieselben zu zahlreicher Beteiligung an dieser Feier auffordert, damit deutsche Sprache, Sitte u. Kultur in diese an prächtigen Landschaftsbildern reiche Gegend getragen und dadurch ein mächtiges Bollwerk gegen den Ansturm slavischer Hochflut geschaffen werde.“ No, zdaj ste slišali! Z dné 23. t. m. se bo šele začela kultura v naših savinjskih planinah! Do sedaj je vladal pri nas pravi „tohu-va-bobu“, ljudje so životarili ko pravi divjaki ali trogloditi tod od Ljubnega do Solčave in Logarjeve doline.

Do 23. septembra 1893. l. si naši ubogi planinci niti neslanega kropa niso znali pripraviti. Živili so se ob borovnicah in sladkih koreninah, oblačili se v ovčje kože in smrekove skorje, hodili so neumiti in nepočesani, gledali divje ko Zulukafri in razmesarili in požrli vsacega turista, ki ga je nesrečna usoda zanesla k nam. Govoriti, s človeškim jezikom govoriti, seveda tudi niso znali naši „divji“ planinci, nego sporazumevali so se mej seboj za silo samo z nekakim neartikuliranim kričanjem

➤ Dalje v prilogi. ➤

Ginjena ga je zahvalila, rekla ni mnogo, a tako, da se je videlo, kako globoko iz srca prihaja ta hvala. Prašala ga je, koga ima zahvaliti, povedal ji je, da je Henrik Mrak, sodni pristav, a ona mu je povedala, da je Milena Robičeva. — Povabila ga ni v hišo, vzela je dete v naročje in lahko se poklonivši odšla v hišo. — Postala sta prijatelja, prišel je večkrat mimo, šel na vrt in tam v njeni družbi našel najboljšo zabavo, najslajše veselje. Z njim govorila je mnogo, rešuje vprašanja, ki zanimajo izobražence. Čudil se je njenim čednostim, poznal je malo takih žensk. Bila mu je uganka. Raztolmačiti si ni mogel, da tako fina izobražena dama biva že dve leti na deželi, ona ki bi krasila najboljšo družbo. To ji je tudi nekoč omenil nehote. Pogledala ga je, kakor bi mu hotela v srci brati, slednjič pa dejala:

„Ali menite gospod Mrak, da je le v mestu sreča in pravo veselje doma? Meni je všeč na deželi. Mestno življenje poznam in vem ceniti njega vrednost.“ Pri teh besedah šinil ji je bridek nasmeh okoli usten. „Koliko gorja se skriva pod bliščečo odejo“ pristavila je zamišljeno, „a ljudje ga ne vidijo, ker so prepovršni, mami jih zunanost.“

(Dalje prih.)

in lajanjem. Da bi bil kak človek do 23. septembra t. l. znal pri nas čitati, na to je naivno misliti! No, poslej bode vse drugače! Tista epohalna kozja steza iz Robanovega kota na Ojstrico spremenila bo naše planinske ljudožrce šele v kulturne ljudi, kajti cela vojska nemških „bergfeksov“ prinesla bode v svojih „rucksackih“ v posebej za to konstruiranih plehastih škatljicah same najfinejše nemške kulture. Ko se bodo Graški in Celjski Nemci nazivali veličastne Ojstrice in porazili tisto konservirano kulturno maslo po hribih in dolinah, hodili bodo od hiše do hiše — pardon! — od brloga do brloga naših za 4000 let zaostalih planincev, pa jih bodo učili blaglasnega „stoanštajerskega“ jezika! O pridi nam torej, pridi ti tisočkrat blagoslovljeni 23. september! Teško te pričakujemo! Pridite že skoro vi Graški in Celjski kulturtragerji, pa prekrstite nas iz slovenskih divjakov v nemške „brüderje“. Saj druge kulture razen nemške itak ni na svetu! Tistega zgodovinskega dne 23. septembra bode tudi s pomočjo tiste kozje steze, ka-li, „ein mächtiges Bollwerk gegen den Ansturm slavischer Hochflut geschaffen“. Stoj, ljuba duša, kakó je to? Saj sem se učil svoje dni nekaj logike, ta stavek o „slavischer Hochflut“ se pa ne ujema prav s prejšnjim, kjer se govori o „deutsche Sprache, Cultur und Sitte“. Ako boste v naše „divje“ planinske kraje šele 23. sept. prinesli „deutsche Cultur, Sprache u. Sitte“, torej dosedaj tod niso stanovali Nemci, respective nemški „divjaki“, ampak stanovali so tod menda sami Slovenci ali Slovani. Ako pa so po tem strogo logičnem sklepu morali tod stanovati Slovani — kaj pomeni potem tista strašna „slavischer Hochflut“? Ker so premise bile lažnive, je tudi sklepanje Vaše abotno in smešno; sicer pa vemo, kaj Vas jezi in boli. Kadar ste hodili naše planine občudovat, sprejemali smo Vas vselej gostoljubno in v svoji dobrosrčnosti nismo slutili, da boste tudi take čisto mejnarodne izlete v naše slovenske planine zlorabili za politične namene. Savinjske planine so naše, slovenske, in ostanejo naše. Zato ima pa tudi naše „slovensko planinsko društvo“ pravico zaznamovati steze in nabijati slovenske table in kažipota na svoji zemlji! Opravičenost delovanja slovenskega planinskega društva mora spoznati vsak normalno misleči človek, spoznavajo jo tudi nekateri pametni Nemci, n. pr. sam slavni dr. Frischauf, samo znana stranka štajersko-nemških političnih razuzdancev in „Südmarkovcev“ ne more razumeti, da smemo mi sami na svojih planinah tudi v našem jeziku zaznamovati pota in kraje. Mi smo toliko tolerantni, da Vam celó pustimo pri miru Vaše nemške napise po naših slovenskih planinah, ki smete z drugimi narodi vred hoditi gledat naš planinski raj, — samo arogantni ne smete biti, ni Vam dovoljeno opisovati naše kraje kot take, ki bi morda že težko pričakovali Vaše osredujoče kulture. . .

V očigled takim nesramnim bujkanjem, kakršno smo čitali v „Tagespošti“ dne 13. sept. mora naše „slovensko planinsko društvo“ podvojiti svojo delavnost. Ako je letos že prepozno, naj bi se konči drugo leto napravil iz Ljubljane kak velik skupen izlet v naše divne Solčavske planine.

Bog blagoslovi naše slovenske planine! Bog poživi naše na duhu in telesu zdravo, čvrsto in kulturno planinsko ljudstvo! Savinčan.

Iz Žužemperka 16. septembra. [Izv. dop.] („Sijajna“ zmaga.) V „Domoljubu“, „Slovencu“ in „Dol. Novicah“ se je unisono pisalo, da so na Dvoru ob Krki imeli občinske volitve ter da se je po „hudem“ boju posrečilo, razdreti nemško (!) in slovensko liberalno stranko ter dobiti v obč. odbor same može, ki stoje na „katoliški podlagi!“ To je namreč najnovejši „šlager“ naših ultraklerikalcev zlasti na Notranjskem, da govore pavsodi, kjer je le jeden Nemeec, o nemško-slovenski liberalni stranki, hoteč na ta plemeniti način diskreditirati v narodu napredno stranko. Pisalo se je, da je dozdej vedno županoval nemčurski človek in liberalec, ki je občini napravil nad 1500 glđ. dolga. — Napravil se je iz te volitve v majhni kmetijski občini velik šunder; znani Avguštin Šinkovec, ki ve tako dobro priče III. reda pred sodnijo v boj za sveto resnico voditi, je to vse po svetu razglasil. Na celi stvari pa ni nič. Nič ni bilo nasprotstva. Nemški Auerspergovci uradniki so po prenehanju fužin na Dvoru odšli, iz Žužemperka se nobeden takozvan slovenski liberalec ni brigal za te volitve in domačim je pa danes, ko jim fužine ne dajo več zaslužka, malo mari, ako Janez Klinc, ali sam g. Avguštin Šinkovec

županuje. Ljudstvo občine Dvorske je pridno, štedljivo, pobožno, pa tudi grešno več ali manj, kakor gospoda pri sv. Mohorju in Fortunatu. Temu skromnemu ljudstvu suhe Krajne, ki vsako nedeljo posluša v cerkvi sv. Mohorja in Fortunata božjo besedo, zmešano s psovkami, temu sta pojma: liberalizem in katoliška politična podlaga, popolnoma nepoznana in čudno se temu ljudstvu zdi, da se je pred volitvijo raz lece agitiralo ter ljudi priduševalo, da naj se volijo v občinski odbor sami „katoliški“ može, kakor da bi v Dvorski občini polno luteranov bilo! Dež je curkoma lil, ali g. Šinkovec in dekan, g. Tavčar, sta okoli tekala, kakor bi najbrže ne, če bi kolera po hišah divjala in naš g. Avguštin je celo svetoval, naj se tisti, ki bi ne hoteli voliti po njemu nasvetovane može, iz volilne sobe ven pomečejo. Od 400 volilcev pridobili so komaj 52 glasov vkup (mej temi 17 s pooblastili). Seveda je bil izvoljen tudi Janez Klinc. Ta je baje vsprejet v tovaršijo g. Avguština Šinkovca ter g. dekana. Res je, da ni bilo protikandidatov; nobeden drugi, ko ti trije so se za volitve brigali. A da sta gospoda Šinkovec in Tavčar Janeza Klinca iz Dvora spravila v odbor, to je čudež. Bog zna, kaj sta morala volilcem za to vse obetati. Če se s tem človekom in s to zmago bahate, potem mirna Bosna, dober tek gospoda! — Janeza Klinca pa morate vsakako županom napraviti. Če to doženeta vidva gospoda na hribu pri Žužemperku, potem sta moža, pred katerima se mora že zdaleč klobuk sneti. — Velikanska zmaga torej; Vam povem, taka zmaga, kakor se jih sto in sto na kmetih vrši, ko kapelan in župnik leco za volilne namene zlorabita, okoli letata in nazadnje mora še kak človek, kakor Janez Klinc iz Dvora jima pomagati, drugače še 35 volilcev ne spravita vkup. — Nam se vidi, da bi bilo umestneje take „zmage“ zamolčati. Če ste pa tako skromni, da se s takimi zmagami tudi še ponašate, pa tudi prav!

Iz Tolmina, 15. septembra. [Izv. dop.] (Žalostna občinska volitev.) Kakor ste že v Vašem cenjenem listu poročali, vršile so se dne 11., 12. in 13. t. m. pri nas občinske volitve. Kakor pri zmešanih naših razmerah sploh ni bilo drugače pričakovati, zmagala je v vseh treh razredih „kmečka stranka“, ki je za izvolitev župana odločilna in kateri stoji na čelu v zadnjem času že večkrat imenovani g. L. Cazafora, t. j. oni mož, ki je imenoval, kakor je še sl. bralcem gotovo znano, našo prekorično družbo sv. Cirila in Metoda neumnost. S tem je g. C. označil jasno svoje narodno stališče in naj si bil on tudi najspretnejši in najpoštenejši gospodar, že samo zaradi teh za naše narodne težnje prežaljivih besed moral bi se z zaničevanjem od njega obrniti vsak zaveden Slovenec. Da so pa naši kmetje skoraj vsi glasovali za njegovo stranko, se ne smemo čuditi, ako pomislimo, da daje g. C. našim kmetom na kredit denar in blago in marsikateri kmetič glasoval je za njega le iz strahu, da zapade tožbi zaradi svojega dolga. Mnogi glasovali so pa za to stranko najbolj zaradi tega, ker so dobro vedeli, da se bo po končani volitvi dobilo pri g. C. gotovo kaj za njih suho grlo, kar pri nekaterih žalibog še vedno več velja, kakor vsa narodnost.

Res je sicer, da je naša občina pod prejšnjim županom močno zavozila, zabredla v dolgove ter sta celo skoraj farovž (!) in pokopališče (!) prišla na boben, ali temu gotovo ni kriv prejšnji župan sam, ampak krivi so temu največ volilci sami, ker so ga opetovano za župana volili navzlic temu, da so videli, da slabo gospodarji.

Je li bode novi župan bolje gospodaril od svojega prednika, to mora šele pokazati; kar je pa že pokazal, je to, da nasprotuje našemu narodnemu napredku, ker imenuje naš najvažnejši kulturni boj neumnost in tako neposredno podira to, kar smo drugi s trudom in težavo sezidali. To so naši volilci dobro vedeli in vendar so glasovali za njegovo stranko ter s tem pokazali svojo nezavednost in narodno mlačnost.

Hvala Bogu, da še imamo v Tolminu tudi vrlih in odličnih narodnjakov, ki ne bodo dopuščali, da nas pripelje naš župan nazaj v narodno temoto, da žali in zaničuje naše narodne družbe ter dela s tem celi občini narodno nečast in sramoto. Prepričani smo, da se bodo takemu početju odločno v bran postavili. Caveant consules!

Od več strani se nam sicer zagotavlja, da je g. C. tudi pošten Slovenec, da on naše družbe ni nikdar imenoval neumnost in da njegove besede niso imele namena, žaliti naše družbe, ampak da so bile

naperjene le proti privatnim osebam. Mogoče, ali mi ne verjamemo. Ako bi to res bilo, zakaj pa g. C. teh besed ni preklical? Zakaj ni poslal popravka dotičnim časopisom, kakor je to storil v „Soči“ gledé svoje kandidature za deželni zbor. Zato, ker ni mogel preklicati tega, kar je v resnici in mislim, da se ne motimo, tudi s svojim prepričanjem izgovoril. Brez prepričanja ni zveličanja — in dokler bode g. C. zajemal svojo politično in narodno moč iz zloglasnega židovskega „Corriere“, mu Tolminci pač ne bomo zaupali ter ostane kakor doslej v narodnem oziru „velika ničla“.

Oh, Corriere, oh, Corriere!
Miserere! kdor te bere.
(ali: kdor te bere, miserere!)
Perilo vmazano on pere —
Oh, Corriere, miserere!

Domače stvari.

— (Pritožbi Ljubljanskega „Sokola“) gledé zabranjenega društvenega izleta v Podravlje na Koroško ministerstvo za notranje stvari ni ustreglo, in sicer ne samo zato — kakor se glasi dotični odlok — ker naznanilo omenjenega društvenega izleta ni zadostovalo vsem zahtevam § 3. zakona od 15. listopada 1867. l., ampak tudi zato, ker je bila prepoved onega izleta z ozirom na javno varstvo in na javni blagor utrjena. Odbor „Sokola“ pritožil se bode naprej na upravno sodišče.

— („Radogoj“) je podaril gospod J. J. v Hraščah pri Postojini 10 kron. — Živio!

— (Prvo krono družbi sv. Cirila in Metoda!) Uredništvu našega lista so poslali kronine darove: Izgubljena stava „pri Figovcu“ v Ljubljani 1 krono 20 vin. — Neimenovanec 26 vinarjev, mankajočih do okroglega števila in da izginejo iz računa vinarji. — Skupaj 1 krono 46 vin., katere izročimo vodstvu. Živili rodoljubni darovalci in njih nasledniki!

— (Odlični gost.) V Ljubljani se mudi že nekaj dnij gospod F. Haverfield, profesor arheologije na vseučilišči v Oxfordu.

— (Dražba gledaliških lož.) Dne 26. septembra t. l. vršila se bo zakupna dražba lož v deželnem gledališči, in sicer ob 10. uri dopoldne za nemške, ob 1/23. uri popoldne pa za slovenske predstave. Dražbeni pogoji so razgrnjeni na vpogled od danes naprej v deželni pomočni pisarni mej 11. in 12. uro dopoldne. Pogoji so slični onim l. 1892.; novo je, da imajo tudi po preteku igralne dobe do pričetka gledališke sezone 1894/95 slovenski zakupniki pri slovenskih, nemški zakupniki pa pri nemških predstavah pravico do porabe lož. Pri predstavah drugih vrst bo deželni odbor od slučaja do slučaja odločeval, kako je postopati gledé porabe lož.

— (Sezona 1893./94. slovenskega gledališča v Ljubljani) se prične dne 1. oktobra 1893. „Dramatično društvo“ kot podvzetnik slovenskega gledališča v Ljubljani je ukrenilo vse potrebno, da se bode vršila druga sezona slovenskega gledališča častno za slovensko dramatiko in da bode vsestranski ugajala sl. občinstvu. V to svrhu pripravljalo se je celo poletje, preskrbel se je obširen, nov in zanimiv dramatičen kakor operni repertoar ter se je popolnilo lansko izkušeno igralno osobje z novimi močmi. „Dramatično društvo“ je skrbelo, da se bo zlasti dostojno gojila drama. Uprizorile se bodo izvirne slovenske nove igre, potem igre slovanskega repertoarja sploh in odlični dramatični proizvodi drugih narodov. Izmej premijer posebno omenjamo: Dr. Štolbovo lokalizovano igro „Dolenjska železnica“, Baluckijevo „Občinski svetovalec“, Šimčekovo „Brez boja“, Nevškega „Daniševlji rod“, Pailleronovo „Miška“, Bozděchovo „Iz dobe kotilijonov“, Meilhacovo „Mamsell Nitouche“ itd. Na repertoaru so nadalje tudi „Knjižničar“ od Moserja, „Damas kamelijami“ od A. Dumasa, „Razkolnik“ od Zabela, „Adrienne Lecouvreur“ od Scribeja, „Keane“ od Dumasa, „Skopuh“ od Moliéra itd. — Vodstvo drame bo v izkušnih rokah društvenega stalnega režiserja in našega prvega igralca, gospoda Borštніка. Angažovani so nadalje: prva slovenska dramatična igralka gospa Borštnik-Zvonarjeva, gospe oziroma gospodičine Danilova, Nigrinova, Polakova, Slavčeva itd., potem gospodje Danilo, Verovšek itd. in vrhu tega se je

popolnilo osobje z najboljšimi gojenci društvene dramatične šole. — „Dramatično društvo“ bo odkazalo v tej sezoni odlično mesto operi in to zlasti slovanski. Peli se bodeta slavnoznanani Smetanovi operi „Prodana nevesta“ in „Poljub“, Blodekova krasna opera „V vodnjaku“, Bendelova mična opera „Starženin“, velika in sloveča poljska opera „Halka“, nadalje iz ptujega repertoirja „Cavalleria rusticana“, „Oržariz Wormsa“, „Marija Rohánska“ itd. — Vodstvo opere sta prevzela gospod kapelnik prof. Gerbić ter operni pevec in režiser gospod J. Noll. Izmed angažovanega opernega osobja omenjamo prvo dramatično pevko gospodično Lešćinskó, kolaraturno pevko gospodično Řihovó, dalje gospici Nigrinóvó, Polákovó itd., prvega tenorista gospoda Beněša, liričnega tenorista gospoda Pavšeka, prvega basista gospoda Vašičeka, drugega basista gospoda Perdána itd. — Konečno javlja „Dramatično društvo“, da otvori za to sezono predplačo na sedeže in sicer s sledečimi pogoji: 1. Predplača se vzprejme za 40 predstav. 2. Predplača znaša za parterne sedeže I. vrste 30 gld., od II. do III. vrste 28 gld., od IV. do VIII. vrste 24 gld., od IX. do XI. vrste 18 gld.; za balkonske v I. vrsti 21 gld., v II. vrsti 18 gld., v III. vrsti 15 gld., za galerijske 9 gld. 3. Predplačilo je poravnati v treh dvomesečnih obrokih naprej. 4. Predplača velja za prvih 40 predstav brez izjeme. — Naznani za predplače se vzprejemajo v stari čitalniški trafiki (Šelenburgove ulice), kjer je na ogled načrt sedežev. Odbor „Dramatičnega društva“.

— (Vojaške vesti.) Kot namestnika pomožnih zdravnikov v garnizijski bolnici št. 8 v Ljubljani sta imenovana jednoletna prostovoljca, doktorja med. Richard Heller in Franc Hussert. V izvanslužbeni stan je premeščen upokojeni poročnik g. Ivan Repenschegg.

— (Vojaški transporti na južni železnici.) Dne 22. t. m. začno se večja prevažanja vojakov, vračujočih se od manevrov na Ogerskem preko Gradca. Isti dan zvečer ob 6. uri pride prvi vojaški vlak za Trst in ob 9. uri za Ljubljano. Dne 23. t. m. pride ob 11. uri 58 min. vojaški vlak za Pulj, ob 2 uri 15 m. jeden za Trst, ob 4. uri 40 m. za Ljubljano in Gorico, ob 10. uri 30 m. vlak za Ljubljano in ob 9. uri 26 m. jeden za Reko. Dne 24. t. m. ob 5. uri 42 m. pride zadnji vlak za Gorico. Te dni bodo torej precej živahno življenje na progi mej Gradcem in Tratom in na našem južnem kolodvoru.

— (Pristojbine za priče pripoizvedbah o nezgodah.) Ministerstvo za notranje stvari izjavilo je, da pri poizvedbah o nezgodah dotični zakon in norme o administrativnem postopanju ničesar ne določujeta o pristojbinah za priče in o odškodnini za stroške, torej se iste navadno tudi ne morejo dovoljevati. Vender se je v nekem slučaju dovolila stranki, ki je bila pozvana k okrajnemu glavarstvu, odškodnina za potne stroške.

— (V Gruberjev kanal skočil) je v ponedeljek popoldne okolu 1. ure vodja 24. bramborskega batalijona Ivan Zupančič. Tovariši njegovi izvlekli so ga kmalu, a bil je že mrtev. Ker je Zupančič zbolel za legarjem in so ga isti dan popoldne hoteli prevesti v garnizijsko bolnico, storil je osodepolni korak brčkone v deliriji.

— (Poprava ceste.) Na Karlovški državni cesti se bodo na progi od Novega Mesta do Dolenje Težke vode vršile nekatere poprave. Dotična traci-ranja pričel je te dni inženir deželnega stavbinskega urada g. Franc Pavlin.

— (Iz Gornjega Kašlja) se nam piše: Dne 18. t. m. treščilo je popoldne ob polu 5. uri v hišo posestnika Matevža Gregorca iz Gornjega Kašlja in skoraj bi jo bil požar vpepelil, da ni bila hitra pomoč koj na mestu. Tovarniški delavec Jakob Bitenc stavil je v nevarnost lastno življenje, da je zadušil in pogasil razširjajoči se požar vrhu strehe, ter tako preprečil veliko nesrečo. Sledovi strele poznajo se v treh sobah na mnogih mestih, potrjih je nekaj šip v oknih, vender posebne škode ni. Kakor že omenjeno, gre zasluga, da se ni razširil požar, zgoraj imenovanemu možu, za kar je zaslužil primerno nagrado za svoj trud in pogum od strani zavarovalnice. Ker je zavarovan posestnik pri banki „Slaviji“, upati je, da bode ta zavarovalnica, ki je sploh na dobrem glasu, tudi primerno nagradila vrlega moža, kar bi banki sami gotovo ne bilo v škodo.

— (Častnim tržanom) imenoval je jednoglasno občinski odbor Postojnski v svoji seji dne 18. t. m. blagorodnega gospoda Antona Deklevo, posestnika v Gradcu, zaradi njegove velezaslužnosti in Postojnski občini podeljenih dobrot.

— (Dvestoletnica smrti Valvazorja.) Včeraj je minulo 200 let odkar je slavni Valvazor v svoji hiši v Krškem zatislil oči. Sestavil se je odbor, da bi slovesno praznoval to obletnico. Ker je pa zdaj v nekdanji Valvazorjevi hiši hiralnica in se hiša letos ni mogla primerno renovirati in vzdati spominska plošča, odložila se je slavnost za bodočo spomlad. Ob jednom se bode odkril tudi spomenik Hočevarjev.

— (Zdravstveno stanje.) V Litijskem okraji še vedno ni ponehal dušljivi kašelj mej otroci, katerih je zbolelo do zdaj 55 in je še bolnih 10, ostali so ozdraveli. V nekaterih občinah pa je zbolelo 22 oseb za grižo, izmed katerih so 4 umrle. Bolnih je še 11. V Velikolaškem okraji zbolelo je 12 otrok za grižo. V Krškem okraji zbolelo je do zdaj za grižo 59 oseb, izmed katerih jih je 11 umrlo. Bolnih je še 10. V Ljubljanski okolici zbolelo je za legarjem 19 oseb, izmed katerih so 3 umrle. Bolnih je še 11. Osepnice, ki so se vnovič pokazale v Božakovem v Črnomaljskem okraji, so zdaj popolnoma prenehale. Od decembra m. l. zbolelo je 540 oseb, izmed katerih jih je 66 umrlo.

— (Nesreča pri streljanji.) V nedeljo dne 17. t. m. je bilo v Tupalčah cerkveno proščenje. Pri tej priliki so fantje streljali kakor vsako leto po navadi, kar se jednemu menda po neprevidnosti vname smodnik in ga silno ožge po obrazu in po rokah. Janez Bukovnik, po domače Kovačev, je zelo poškodovan, da ne bode kmalu okreval. Tudi drugi fant, Celerjev iz Brega, ki je ravno mimo prišel, je nekoliko ožgan, toda ne nevarno. Ako se že streljanje ne prepove, treba vsaj previdnosti, ker se vsako leto prigodi veliko nesreč.

— (Tržaški občinski svet) sklican je za jutri zvečer na sejo, v kateri se bode mej drugim razpravljalo o poročilu verifikacijskega odbora gledé okoličanskih volitev.

— (Trtna uš v Tržaški okolici) je žalibog precej razširjena. Razun v davčnih občinah Skorkola, Sv. Magdalena spodnja, Skedenj, Longera, Guardela, Sv. Križ, Prosek, Kontovelj, Trebče, Banje, Barkovlje, Greta in Rojan je te dni tudi v davčni občini Rokolj lokalna komisija konstatovala trtno uš in odredila vse potrebno, da se prepreči razširjevanje tega pogubnega mrčesa.

— (Društvo za olepšanje Plitvičkih jezer in njih okolice) se je osnovalo v Zagrebu. Na poziv pesnika g. Ivana viteza Trnskega in vseučiliškega profesorja g. dr. Janečka se je zbralo okolu 50 gospodov in se je prečital načrt pravil, ki se je odobril. Sklicevatelja zbora in g. dr. Hinković kot tajnik so se pooblastili, da predlože pravila vladi v potrjenje.

Prvo krono
družbi sv. Cirila in Metoda!

Razne vesti.

* (Zola in njegov najnovejši roman.) Slavni francoski romanopisec prodal je svoje najnovejše delo „Lurdska Božja pot“ za 1000 funtov sterlingov (12.000 gld.) ameriškemu listu „New-York Herald“, v katerem bode prevod izšel prej nego izvorni roman v Parizu. Ta mesec predaval bode Zola na shodu angleških časnikarjev ter razkladal svoje nazore o modernem časnikarstvu. R. H. Sherard napisal je velik ilustriran življenjepis Zole.

* (Svetovna razstava v Chicagu) se bode morda podaljšala do dne 31. decembra t. l. Iz Filadelfije se namreč poroča v Londonski „Times“, da je vodstvo razstave sprožilo to misel.

* (Iz Hercegovine v Chicago na biciklu.) Kolesar g. Mijo Merčep, ki je pri dirki v Mostaru zopet dobil nagrado, napotil se je iz Bileka v Chicago in hoče vso pot po kopnem prevoziti na biciklu. Iz Bileka se je odpeljal preko Sarajeva v Zagreb, Gradec, Dunaj in Berlin in došel v Hamburg. Od tam se prepelje po morji v Novi Jork, potem pa zopet na biciklu v Chicago.

* (Pogubno delovanje alkohola.) Strokovni angleški list prijavlja vest, da pri sedmem delu odraslih oseb, ki umrjejo v Londonu, je uzrok smrti direktno ali indirektno brezumno uživanje alkohola.

* (Dolgoživa rodbina.) Oče slavnega izumitelja na polji elektrike, Samuel Edison, je star že 90 let in se nadeja še dolgega življenja, ker je njegov oče doživel 103 leta, dve teti pa vsaka po 99 let.

* (Velike povodnji na Španskem.) V Villacannasu utonilo je vsled povodnji mnogo ljudi. Dosedaj našlo se je že nad 50 utoplencev. Tudi v stari Kastiliji bile so velike povodnji, pri katerih je prišlo mnogo ljudij ob življenje.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 20. septembra. Vsled razpusta Solnograškega „Germanenbunda“ razpustila je vlada 41 Dunajskih podružnic.

Praga 20. septembra. Policija je baje zasledila tajno tiskarno, v kateri so se tiskali razni pamfleti.

Praga 20. septembra. Policija prijela nekega dijaka, ker je letel nanj sum, da je blatil cesarske orle. V njegovem stanovanju je našla več cesarskih orlov, umaknenih z raznih eraričnih poslopij.

Lvov 20. septembra. Maloruski listi naznanjajo, da se bodo v kratkem vršili razni shodi, na katerih se bo z ozirom na izjemno stanje v Pragi izreklo Mladočehom zaupanje.

Budimpešta 20. septembra. „Neues Pester Journal“ pravi gledé na dogodbe v Kiseku in zlasti na cesarjeva govora, da bodo poslanci raznih strank interpelirali vlado, če je vedela za te govore predno so bili izrečeni, ali ne.

Pečuh 20. septembra. Pravosodni minister rekel v svojem govoru na banketu konventa reformirane cerkve, da se bližajo za duhovnike vseh ver časi, ko jim bode dokazati njih politično prepričanje. Liberalizem ni nevaren veri, narobe, to je najboljši prijatelj vere. Minister napil bodočim, pod zastavo liberalizma združenim bojevnikom.

Berolin 20. septembra. „Berliner Tagblatt“ napada v dolgem članku Avstrijo in Rusijo. Pravi, da je Rusija za ugodno trgovinsko pogodbo, s katero bi se jej jamčili tisti carinski tarifi, ki so se dovolili v Srbiji, obljubila oficijelno priznati aneksijo Bosne in Hercegovine. „B. T.“ dostavlja tej vesti, da Nemčiji vsled približanja Avstrije k Rusiji ne bo več treba s svojo vojsko ščititi avstrijske interese na Balkanu.

Rim 20. septembra. Nepoznani zlikovci ukradli so v minoli noči iz vojaškega skladišča na Monte Mario 70 kilogramov dinamita.

Pariz 20. septembra. Gibanje štrajkojočih premogarjev postalo jako nevarno. Izgredi so na dnevnem redu. V Semoinu razpočila dinamitna patrona in naredila precej škode. Doslej štrajka že 44.000 premogarjev. V seji premogarskega sindikata naznanil je predsednik Basly, da so belgijski premogarji sklenili, začeti dne 24. t. m. splošni štrajk.

Narodno-gospodarske stvari.

— Kovanje novega denarja točno napreduje, odkar je Dunajska peneznica začela kovati na debelo. Do 10. t. m. bilo je izgotovljenih 6,323.071 zlatov po 20 kron, 24,984.500 srebrnih kron, 28,518.750 niklovih komadov po 20 vin., 27,872.100 niklovih komadov po 10 vin., 32,865.004 bronastih komadov po 2 vin. in 19,947.213 bronastih komadov po 1 vinar. Nakovalo se je torej za 63.2 milijona gld. drobiža, kateri poslednji je večinoma že v prometu. Glede zlatih in bronastih novcev se je že nakovalo toliko, kakor je bilo namenjeno za letos, istotako bode z niklovimi novci. S kovanjem srebrnih kron pa je zaostala peneznica in ne bode mogoče še letos izgotoviti namenjenega števila 50 milijonov in se bode zaostanek koval še le v bodočem letu.

— Razstava prašičev, katero je nameravala prirediti kmetijske družbe podružnica v Novem Mestu, ne bode letos, ker nedostaja za to potrebnih sredstev. Priredila se bode še le drugo leto, ko bode brčkone tudi že dodelana železniška proga do Novega Mesta.

— Razstava krompirja bode v nedeljo dne 24. t. m. dopoldne v kmetijski bralnici v Novem Mestu. Razstavljene bodo različne vrste letošnjega krompirja, pridelane na deželni kmetijski šoli na Grmu. Razstava bode združena s poukom, katere vrste krompir je za naše kraje najboljši. Kakor poročajo „Dol. Nov.“, lahko razstavijo tudi drugi kmetovalci pridelan krompir in naj ga v to svrhu pošljejo ali pa prineso imenovani dan saboj v kmetijsko bralnico.

„LJUBLJANSKI ZVON“
 stoji
 za vse leto 4 gld. 60 kr.; za pol leta
 2 gld. 30 kr.; za četrt leta 1 gld. 15 kr.

Tujci:
 19. septembra.
 Pri **Maliči:** Schibl, Weuth, Zuffer, Mathes, Krauman, Gounerman, Korn, Zdenek, Gotschl z Dunaja. — Schmierer, Leyrer iz Beljaka. — Salomon iz Pulja. — Pekarek, Pletterjach, Sincan iz Maribora. — Rabner, Müller iz Budimpešte. — Windischer iz Brna. — Sirg iz Lunca.
 Pri **Slonu:** Pfefer iz Beljaka. — Lukanitsch iz Celja. — Prayer, Klein, Stola, Peitl, Premer z Dunaja. — Wortman iz Reke. — Büchhal iz Idrije. — Seböck iz Budimpešte. — Dr. Mittelberger iz Celovca. — Krajnski iz Trsta.
 Pri **južnem kolodvoru:** Gorečan iz Kranja. — Scheidenberg, pl. Wimer, iz Trsta.
 Pri **avstrijskem cesarju:** Wauritsch z Dunaja. Vavpotič iz Rudolfovega.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opa-zovanja	Stanje barometra v mm.	Tem-peratura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
19. sept.	7. zjutraj	733.0 mm.	13.2° C	sl. vzh.	obl.	2.00 mm
	2. popol.	734.2 mm.	16.0° C	sl. svz.	obl.	dežja.
	9. zvečer	733.9 mm.	14.8° C	sl. svz.	obl.	

Srednja temperatura 14.7°, za 0.9° nad normalom.

Dunajska borza

dné 20 septembra t. l.

	včeraj	danes
Papirna renta	gld. 97.10	gld. 97.25
Srebrna renta	96.75	97.05
Zlata renta	119.70	119.70
4% kronska renta	96.65	96.70
Akcije narodne banke	98. —	98.4 —
Kreditne akcije	334.50	335.75
London	126.60	126.45
Napol.	10.04	10.03 1/2
C. kr. cekini	—	—
Nemške marke	62.27 1/2	62.20
Italijanske lire	44.55	—
Papirnati rubelj	1.31 1/2	—

Dné 19. septembra t. l.

4% državne srečke iz l. 1854 po 250 gld.	146	gld. 50 kr.
Državne srečke iz l. 1864 po 100 gld.	194	2)
Ogerska zlata renta 4%	—	—
Dunava reg. srečke 5% po 100 gld.	127	—
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi.	122	70
Kreditne srečke po 100 gld.	195	—
Rudolfove srečke po 10 gld.	23	50
Akcije anglo-avst. banke po 200 gld.	149	75
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	253	—

Vzprejem spretnega odvetniškega uradnika in pa mundanta.

Plača po dogovoru in zmožnosti, za stenografa primerno boljša. Pevci ali telovadci imajo prednost. Nastop službe **dné 15. oktobra v Postojini.** Ponudbe do **dné 25. septembra** pod naslovom: **Dr. Dragotin Treo, Celje.** (917-5)

Konjak.
 Konjak, kateri se pri nas prodaja, je navadno židovski, zdravju škodljiv izdelek. Kdor želi kupiti res fin, iz čistega vina dobljeni konjak vpraša naj za naslov prodajalcev v upravištvu „Slovenskega Naroda“.

Priporočilo.
 Nižje podpisani posestnik
strižnice in barvarnice sukna
 na Kongresnem trgu št. 5
 se p. n. občinstvu priporoča za vsa v njegovo stroko spadajoča dela. Prevzema v barvanje tudi stare obleke celo ali posamezno ter izvršuje točno in po najnižji ceni. (857-12)
 Z odličnim spoštovanjem
A. Belič
 barvarija in strižnica
 Kongresni trg št. 5.

Potovalni nadzornik.
„Mutual“
 životna zavarovalna družba išče (869-5)
potovalnega nadzornika za Kranjsko

ki more vstopiti takoj, pod jako ugodni pogoji. Le na take gospode, ki zamorejo kaj reprezentovati, ki imajo na razpolago najboljših referencij in ki so zmožni kaj storiti, se bode ozir jemal. Ponudbe glavnemu zastopništvu „MUTUALA“ v Trstu.

Za želodec.
 (332-44)

Trnkoczy-jev Cognac - grenčec
 steklenica 50 kr., 12 steklenic 5 gld.
Slasten!
 Učinkuje na želodec osvežujoče, krepilno, vzbuja tek in pospešuje probavo.
 Dobiva se pri **Ubaldu pl. Trnkoczy-ju** lekarnarju v Ljubljani.
 Pošilja se z obratno pošto.
Za želodec.

Dijaški koledar
 Cena 60 kr.

Večjo množino tirolskega in dolenskega **vina** (874-8)
 le pristno blago — ponuja po primerno nizki ceni v posodab od 50 litrov više
Jos. Paulin v Ljubljani, Marijin trg št. 1.

V igranji na citre
 poučuje (925-3)
Josip Petritz, učitelj citranja, v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 8.

V **Žužemberku** prodá se takoj za primerno nizko ceno
hiša z jednim nadstropjem
 stoječa ob deželni cesti v Rudolfovo, prav blizu nove zgradbe za okrajno sodšče, z dvema vrtoma, gospodarskimi poslopji in pa zemljišči (njive, travniki, gozd in pašniki) v izmeri nad 10 oral.
 Ponudbe je pošiljati **dr. Rupertu Bežku**, c. kr. notarju v **Žužemberku.** (959-1)

Na najnovejši in najboljši način **umetne** (694-23)
zobe in zobovja
 ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja **plombovanja** in vse **zobne operacije**, — odstranjuje **zobne bolečine** z ustmrtenjem živca
zobozdravnik A. Paichel, poleg čevljarskega mostu, v Köhler-jevi hiši, I. nadstr.

Neobhodno potrebno v otročji sobi.

Doering-ovo milo s sovo
 tolično milo prvega reda, brez vsake kisline, neskaženo, strogo nevtralnó.

Po uporabi **Doering-ovega mila** pri umivanji in kopanju male dece so škodljivi učinki, ki jih imajo ostra mila, po se izključeni; ono ne peče, ne razteguje, ne zdelá polti, marveč oživlja nje funkcije in brani, da ni oguljena, tudi upijiva, da je polt bela, čista in nežna. Otrokom prija samo tedno milo in **to je** (602-2)
Doering-ovo milo s sovo.
 Dobiva se povsod komad po 30 kr.
 Generalno zastopstvo:
A. MOTSCH & Co., Dunaj, I., Lugeck Nr. 3.

Ljubljana Mestni trg št. 10. **Ljubljana Mestni trg št. 10.**

Najboljše in najceneje kupuje se železo, železnina, okove, cement itd. pri Andrej Druškoviču v Ljubljani na Mestnem trgu št. 10.
 Zaloga nagrobnih križev, štedilnikov, finih žag, ledenic (641-22) po najnižji ceni.

